

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕХАНІЧНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ,
ТРАНСПОРТУ ТА ПРИРОДНИЧИХ НАУК
Кафедра здоров'я людини та фізичної культури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та методичної роботи

В.В. Костін

2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
**ОК 18 ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА, ДЕОНТОЛОГІЯ ТА
ПСИХОЛОГІЯ СПІЛКУВАННЯ**

перший освітній рівень бакалавр

(бакалавр, магістр, доктор філософії)

спеціальність 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма 227 Фізична терапія, ерготерапія

(назва освітньо-професійної програми)

Кременчук 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Професійна етика, деонтологія та психологія спілкування» розроблена на основі освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія» підготовки здобувачів освіти першого освітнього рівня (бакалавр) за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія» та відповідних нормативних документів

Робочу програму розробив:

Доцент кафедри здоров'я людини та фізичної культури, кандидат психологічних наук _____ Олександр КУЩ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри здоров'я людини та фізичної культури

Протокол від 30 серпня 2021 року № 1

завідувач кафедри _____

(підпис)

(О. І. Антонова)

(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією КрНУ зі спеціальності 227 – «Фізична терапія, ерготерапія»

Протокол від 30 серпня 2021 року № 1

Голова _____

(підпис)

(О. І. Антонова)

(прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 10	Галузь знань <u>22 – Охорона здоров'я</u> (шифр, назва)	Обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність <u>227 «Фізична терапія, ерготерапія»</u> (шифр, назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – скласти реферат і електронну презентвцію		Семестр	
Загальна кількість годин - 300		1-й, 2-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 8	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		32 год.	год.
		Семінарські	
		<i>Не передбачено</i>	
		Практичні	
		68 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		200 год.	год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: екзамен, диф.залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – формування визначених освітньо-професійною програмою (ОПП) загальних та фахових компетентностей, зокрема набуття студентами вмінь з основ етики та деонтології у фізичній реабілітації на підставі формування системи знань з моралі, етики та деонтології, біоетики, соціально-психологічних механізмів спілкування.

Завданнями викладання дисципліни є:

- засвоєння студентами теоретичних знань щодо сутності основних понять моралі, медичної етики, біоетики та медичної деонтології;
- набуття вмінь з використання базових інструментів успішного спілкування та взаємодії;
- набуття вмінь з вирішення моральних та комунікативних проблем, пов'язаних з практичною діяльністю фізичного реабілітолога.

3. Компетентності та програмні результати навчання

3.1. Інтегральна компетентність (ІК)

ІК. Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

3.2. Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

3.3. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)

ФК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.

3.4. Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.

ПРН 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

ПРН 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

3.5. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати:**

- визначення медичної етики і деонтології, їх ролі у сучасній структурі медичних наук та історичні етапи становлення;
- положення основних етичних законів та позицій в медицині;

- зміст сучасних моделей взаємовідносин між лікарем та пацієнтом;
- зміст основних положень міжнародних на національних нормативних документів, актів та декларацій, що регламентують права пацієнта та лікаря;
- понять про ятрогенії, причини їх виникнення та наслідки;
- визначення та сутності лікарської таємниці, правових документів, що гарантують дотримання лікарської таємниці в Україні;
- визначення поняття «лікарські помилки», різновидів та основних причин лікарських помилок; поняття про лікарські правопорушення, посадові злочини та відповідальність за них;
- поняття про біоетику та біомедичну етику, сферу їх застосування у сучасному суспільстві;
- зміст морально-правових аспектів забезпечення права людини на життя та смерть;
- психологічних засад взаємовідносин у медичних колективах та спілкування із хворим та його родичами.

уміти:

- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця;
- дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності;
- дотримуватись у своїй діяльності основних положень міжнародних правових актів гуманістичного спрямування та регламентуючих правових документів стосовно фахової діяльності;
- використовуючи принципи медичної деонтології, запобігати виникненню ятрогеній і корегувати наслідки ятрогенних впливів;
- демонструвати розуміння нормативно-правового регулювання взаємовідносин лікар-хворий, лікар-родичі хворого;
- розуміти та сприймати норми поведінки, поважати думки та погляди інших людей;
- вживати заходи щодо захисту життя людини та коректно формулювати вимоги і конструктивно вирішувати проблеми, що виникають у порядку визначеним законодавством
- мати практику спілкування та уміння коректно сформулювати свою думку в рамках професійної діяльності
- використовувати загальноприйнятні норми суспільної поведінки та суспільної моралі;
- застосовувати знання чинного законодавства, нормативних документів, підзаконних актів у сфері фізичної реабілітації, охорони здоров'я та суміжних областях знань, порядок їх використання.
- застосовувати основи медичної психології та педагогіки
- сприймати мотиви та аргументацію пацієнта, родичів та інших учасників лікувального та реабілітаційного процесу
- на практиці застосовувати набуті знання відповідно до конкретної групи пацієнтів, що проходять реабілітацію
- активно використовувати форми та принципи самостійної роботи.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна тісно пов'язана із анатомією та фізіологією людини, психологією, основами практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії (вступ до спеціальності), паліативною допомогою та фізичною і психологічною реабілітацією важко-хворих.

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Основи медичної етики і деонтології

Тема 1. Медична етика і деонтологія, їх визначення, статус в сучасному суспільстві.

Тема 2. Основні етапи становлення медичної деонтології.

Тема 3. Правове забезпечення професійної діяльності лікаря в сучасному суспільстві. «Клятва Гіппократа».

Тема 4. Основні моделі взаємин в системі лікар-хворий. Міжнародні документи, що регламентують права пацієнта.

Тема 5. Ятрогенії: основна їх причина, наслідки і профілактика.

Модуль 2

Змістовий модуль 2. Біомедична етика в сучасному суспільстві

Тема 6. Лікарська таємниця: визначення, основні правові документи. Лікарська помилка.

Тема 7. Біомедична етика в сучасному суспільстві. Деонтологічні аспекти захисту права пацієнтів на життя. Етичні проблеми технологій, що штучно підтримують життя

Тема 8. Деонтологічні проблеми права пацієнта на смерть. Поняття «хоспіс».

Тема 9. Основні деонтологічні підходи в онкології, психіатрії, геронтології, педіатрії .

Тема 10. Деонтологічні аспекти взаємин лікаря з пацієнтом ВІЛ-інфікованим і пацієнтом хворим на СНІД.

Змістовий модуль 3. Спілкування в системі міжособистісних та суспільних взаємовідносин . Психологія професійного спілкування.

Тема 11. Процес спілкування та його складові.

Тема 12. Спілкування як обмін інформацією. Спілкування як сприйняття.

Тема 13. Взаємодія у процесі спілкування. Порушення, бар'єри і труднощі спілкування.

Тема 14. Ділове спілкування. Конфлікти у спілкуванні: причини, шляхи запобігання і вирішення.

Тема 15. Професійне спілкування медичних працівників. Етика та культура спілкування.

5. Структура навчальної дисципліни

Теми	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	пз	лаб	інд	ср		л	пз	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Основи медичної етики і деонтології												
Тема 1.	18	2	4	-	-	12	-	-	-	-	-	-
Тема 2.	18	2	4	-	-	12	-	-	-	-	-	-
Тема 3.	18	2	4	-	-	12	-	-	-	-	-	-
Тема 4.	18	2	4	-	-	12	-	-	-	-	-	-
Тема 5.	18	2	4	-	-	12	-	-	-	-	-	-
Модуль 2.												
Змістовий модуль 2. Біомедична етика в сучасному суспільстві												
Тема 6.	18	2	4	-	-	12	-	-	-	-	-	-
Тема 7.	18	2	4	-	-	12	-	-	-	-	-	-
Тема 8.	18	2	4	-	-	12	-	-	-	-	-	-
Тема 9.	18	2	4	-	-	12	-	-	-	-	-	-
Тема 10.	18	2	4	-	-	12	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 3. Спілкування в системі міжособистісних та суспільних взаємовідносин . Психологія професійного спілкування.												
Тема 11.	18	2	4	-	-	12	-	-	-	-	-	-
Тема 12.	18	2	4	-	-	12	-	-	-	-	-	-
Тема 13.	18	2	4	-	-	12	-	-	-	-	-	-
Тема 14.	18	2	8	-	-	12	-	-	-	-	-	-
Тема 15.	44	4	8	-	-	32	-	-	-	-	-	-
Усього годин	300	32	68	-	-	200	-	-	-	-	-	-

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1	2	3
Модуль 1		
Змістовий модуль 1 Основи медичної етики і деонтології		
1	Медична етика і деонтологія, їх визначення, статус в сучасному суспільстві.	4
2	Основні етапи становлення медичної деонтології.	4
3	Правове забезпечення професійної діяльності лікаря в сучасному суспільстві. «Клятва Гіппократа».	4
4	Основні моделі взаємин в системі лікар-хворий. Міжнародні документи, що регламентують права пацієнта.	4
5	Ятрогенії: основна їх причина, наслідки і профілактика	4

	Разом за модулем 1	20
Модуль 2		
Змістовий модуль 2 Біомедична етика в сучасному суспільстві		
6	Лікарська таємниця: визначення, основні правові документи. Лікарська помилка.	4
7	Біомедична етика в сучасному суспільстві. Деонтологічні аспекти захисту права пацієнтів на життя. Етичні проблеми технологій, що штучно підтримують життя	4
8	Деонтологічні проблеми права пацієнта на смерть. Поняття «хоспіс».	4
9	Основні деонтологічні підходи в онкології, психіатрії, геронтології, педіатрії .	4
10	Деонтологічні аспекти взаємин лікаря з пацієнтом ВІЛ-інфікованим і пацієнтом хворим на СНІД.	4
Змістовий модуль 3. Спілкування в системі міжособистісних та суспільних взаємовідносин . Психологія професійного спілкування.		
11	Процес спілкування та його складові.	4
12	Спілкування як обмін інформацією. Спілкування як сприйняття.	4
13	Взаємодія у процесі спілкування. Порушення, бар'єри і труднощі спілкування.	4
14	Ділове спілкування. Конфлікти у спілкуванні: причини, шляхи запобігання і вирішення.	4
15	Професійне спілкування медичних працівників. Етика та культура спілкування.	4
	Разом за модулем 2	40
	Усього годин	60

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1	2	3
Модуль 1		
Змістовий модуль 1 Основи медичної етики і деонтології		
1	Медична етика і деонтологія, їх визначення, статус в сучасному суспільстві.	12
2	Основні етапи становлення медичної деонтології.	12
3	Правове забезпечення професійної діяльності лікаря в сучасному суспільстві. «Клятва Гіппократа».	12
4	Основні моделі взаємин в системі лікар-хворий. Міжнародні документи, що регламентують права пацієнта.	12
5	Ятрогенії: основна їх причина, наслідки і профілактика	12
	Разом за модулем 1	60
Модуль 2		

Змістовий модуль 2 Біомедична етика в сучасному суспільстві		
6	Лікарська таємниця: визначення, основні правові документи. Лікарська помилка.	12
7	Біомедична етика в сучасному суспільстві. Деонтологічні аспекти захисту права пацієнтів на життя. Етичні проблеми технологій, що штучно підтримують життя	12
8	Деонтологічні проблеми права пацієнта на смерть. Поняття «хоспіс».	12
9	Основні деонтологічні підходи в онкології, психіатрії, геронтології, педіатрії .	12
10	Деонтологічні аспекти взаємин лікаря з пацієнтом ВІЛ-інфікованим і пацієнтом хворим на СНІД.	12
Змістовий модуль 3. Спілкування в системі міжособистісних та суспільних взаємовідносин . Психологія професійного спілкування.		
11	Процес спілкування та його складові.	12
12	Спілкування як обмін інформацією. Спілкування як сприйняття.	12
13	Взаємодія у процесі спілкування. Порушення, бар'єри і труднощі спілкування.	12
14	Ділове спілкування. Конфлікти у спілкуванні: причини, шляхи запобігання і вирішення.	12
15	Професійне спілкування медичних працівників. Етика та культура спілкування.	12
	Разом за модулем 2	120
	Усього годин	180

Завдання до самостійної роботи:

- 1) підготовка до семінарських занять,
- 2) підготовка і виступ з науковими доповідями,
- 3) підготовка поточних контрольних робіт,
- 4) підготовка до заліку, екзамену.

8. Індивідуальне навчально - дослідне завдання (ІНДЗ)

Передбачає написання анотації прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історико-педагогічні розвідки; повідомлення з теми, рекомендованої викладачем (у вигляді усної доповіді, письмово реферату та/або електронної презентації); спостереження, що проводиться студентами і здійснюється за вказаною схемою та подається у вигляді письмового звіту; звіт про результати, отримані при проведенні емпіричного дослідження з проблем психології (охоплює зміст теми (модуля)); науково-теоретичне дослідження у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу).

9. Методи навчання

Пояснювально-ілюстративні методи (унаочнені розповіді, пояснення).

Репродуктивні (опитування, тестування, розв'язування задач, виконання вправ за зразком чи алгоритмом).

Проблемного викладу (розв'язування проблемних ситуацій, ситуаційне моделювання, аналіз життєвих та виробничих ситуацій, дискусія, мозковий штурм, синектичний аналіз (розв'язання проблемної ситуації на основі проведення аналогії з уже відомим), морфологічний аналіз (розв'язання складної проблемної ситуації, розбиваючи її на міні-проблеми), аналіз відео фрагментів, написання рефератів, анотування наукових джерел, рольова взаємодія).

Частково-пошукові методи (евристичні бесіди, проектна діяльність (виконання практичних завдань, що дозволяють отримати актуальний, практично значущий результат, його презентація), самостійне розв'язання проблемних ситуацій).

Дослідницькі (проведення самостійного теоретичного дослідження з обраної теми та написання реферату, проведення самостійного емпіричного дослідження з обраної теми та написання звіту).

Діяльність студента передбачає: слухання лекцій; виступ з повідомленням на практичному занятті; виголошення доповіді на практичному занятті; участь у дискусії на практичних заняттях; самостійне конспектування додаткової літератури та її аналіз.

10. Методи контролю

Методи контролю – традиційні та тестові контрольні роботи для оперативного, поточного, підсумкового контролю, усне опитування, виконання індивідуального завдання.

11. Розподіл балів, які отримують студенти при вивченні дисципліни

1 семестр (модуль 1)

Вид занять	Змістовий модуль №1					Сума
	T1	T2	T3	T4	T5	
Лекції						10
Практ.зан.						30
Поточн. контр.: реферат						60
опитування						
ін.види поточн. контр.						
Усього						100

T1, T2 ... T5 – теми

2 семестр (модуль 2)

Вид занять	Змістовий модуль №2					Змістовий модуль №3				Підсумк о-вий тест (екзамен)	Сума
	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13 -14	T1 5		
Лекції										-	10
Практ.зан..										-	20
Поточн. контр.: реферат опитування										-	50
ін.види поточн. контр.											
Усього										20	100

T6, T7 ... T15 – теми

Критерії оцінювання результатів вивчення дисципліни.

Методика базується на тому, що за умови повного та успішного виконання навчального плану за конкретною дисципліною протягом семестру, студент може отримати максимально можливу кількість балів. $N_{\text{бmax}} = 100$.

За пропозицією нині діючого університетського положення про оцінювання успішності студентів за 100-бальною системою передбачений наступний розподіл максимальних балів:

- за відвідування лекційних занять – $N_{\text{лmax}} = 10$;
- за ІНДЗ – $N_{\text{маx}} = 32$;
- решта видів занять – $N_{\text{рmax}} = 58$.

Третя позиція в цьому переліку розподіляється на всі види занять, що передбачені навчальним планом, тобто у найбільш загальному випадку:

$$N_{\text{рmax}} = N_{\text{лбmax}} + N_{\text{прmax}}$$

Отримаємо максимальну кількість, що може бути одержана студентом за кожне заняття, а саме:

$$N_{\text{л}} = \frac{N_{\text{лmax}}}{n_{\text{л}}};$$

$$N_{\text{лб}} = \frac{N_{\text{лбmax}}}{n_{\text{лб}}}; \quad N_{\text{пр}} = \frac{N_{\text{прmax}}}{n_{\text{пр}}};$$

де $n_{\text{л}}$, $n_{\text{лб}}$, $n_{\text{пр}}$ – кількість лекцій, лабораторних та практичних занять, передбачених навчальним планом на поточний семестр.

Принципи визначення конкретної кількості балів, що отримує студент за кожну конкретну контрольну точку.

Головним принципом визначення конкретної кількості балів, що отримує студент за кожну конкретну контрольну точку, є врахування рівня продемонстрованих студентом знань та навичок, оцінених за критеріями

оцінки, затвердженими розпорядженням по КрНУ від 12.11.2012р. та успішності і своєчасності виконання студентом навчального плану.

Бал за відвідування лекційних *занять* враховується автоматично за кількістю фактично відвіданих студентом занять відповідно до відміток у журналі академічної групи та робочому журналі викладача.

$$N_{\text{лфакт}} = N_{\text{л}} \cdot \text{плфакт},$$

де плфакт – кількість лекційних занять, фактично відвіданих студентом.

Бал за практичне заняття нараховується наступним чином:

$$N_{\text{прфакт}} = \sum_{i=1}^{n_{\text{пр}}} (N_{\text{прі}} \cdot k_{\text{яі}}),$$

де $k_{\text{я}}$ – коефіцієнт якості проведення практичного заняття.

Означений коефіцієнт враховує рівень знань та навичок, продемонстрованих студентом під час практичного заняття (наприклад, відповідь у дошки) та виконання тестового завдання

$$k_{\text{я}} = \frac{B}{5},$$

де $B = 2,3,4,5$ – підсумкова кількість балів, виставлена викладачем студенту за практичне заняття. Якщо студент пропустив практичне заняття без поважних причин, йому виставляється за це заняття бал $B = 0$.

Отже, виконання навчального процесу є обов'язковою умовою для одержання позитивного результату в цілому за семестр.

Запропонований вище алгоритм оцінювання фактично визначив і принципи формування контрольних точок, а саме:

1. Поточний контроль містить в собі:

- бали за відвідування лекційних занять;
- бали, одержані за практичні заняття.

Максимальна кількість балів, яку може одержати студент за всі складові поточного контролю складає:

$$N_{\text{потмак}} = N_{\text{лмак}} + N_{\text{рмак}} = 10 + 70 = 80$$

2. Підсумковий контроль знань у формі екзамену може забезпечити студенту максимальну кількість балів $N_{\text{емак}} = 20$, але врахування цієї кількості пропонується здійснювати у наступний спосіб:

$$N_{\text{бфакт}} = N_{\text{потфакт}} \cdot k_{\text{я}},$$

де $k_{\text{я}}$ – коефіцієнт якості знань, виявлених на екзамені, який визначається наступним чином:

$$k_{\text{я}} = \frac{B}{4} \cdot \tau,$$

де $B = 3,4,5$ – кількість балів, одержаних на екзамені (при $B = 2$, $k_{\text{я}} = 0$); τ – коефіцієнт своєчасності виконання навчального плану, він визначається у наступний спосіб: $\tau = 1$ якщо екзамен складено с першої спроби за графіком сесії; $\tau = 0,9$ якщо це результат першого перескладання; $\tau = 0,8$ якщо це результат другого перескладання.

Підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється за **100-бальною** рейтинговою шкалою (див. табл. 1), яка у **відомості обліку успішності** (форма № Н-5.03) фіксується оцінками за **національною системою** і за європейською кредитно-трансферною системою – **ECTS**.

Поточне оцінювання здійснюється відповідно критеріям оцінювання певного виду навчальної діяльності (див. табл. 2).

Таблиця 2 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 2 – Відповідність критеріїв оцінювання за певною дисципліною критеріям оцінювання певного виду навчальної діяльності

Вид та форма контролю	Максимальний показник за вид контролю та конкретну форму контролю, бал
Лекції (відвідування, конспект)	До 10
Робота студентів на практичних, лабораторних, семінарських заняттях	20
Підготовка до заняття (конспект)	До 3
Активність на занятті	До 3
Виконання завдань практичного заняття та захист, звіт	До 8
Поточний та підсумковий контроль	50
Опитування	До 5
Контрольна робота	До 5
Реферат	До 12
Самостійна робота*	До 5

Індивідуальна робота**	До 10
Усього за модулем	80
Іспит	20
Усього	100

*Самостійна робота як форма поточної навчальної роботи – це виконання студентом самостійно за завданням викладача певного обсягу практичних завдань, що стосуються відпрацювання окремих навичок і умінь з навчальної дисципліни і можуть мати такі форми: написання реферату, формулювання структурно–логічних схем, виконання домашнього завдання тощо.

**Індивідуальна робота як форма поточної навчальної роботи – це виконання студентом самостійно за завданням (можливо і під керівництвом) викладача певного обсягу практичних завдань, які стосуються відпрацювання окремих навичок і умінь з навчальної дисципліни, що може мати такі форми: виготовлення засобів наочності, розробка тестів, ребусів, виконання індивідуального завдання тощо.

12. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки щодо організації самостійної та практичної роботи.
2. Завдання для модульної контрольної роботи.
3. Завдання для поточного контролю, тести.

13. Рекомендована література

Основна

1. Деонтологія та етика в клінічній практиці : навч. посіб.: (частина 2) / С.І. Треумова, Є.Є. Петров, Ю.Г. Бурмак, Т.А. Трибрат. Вінниця: ВДНЗУ ОВ «Фірма «Техсервіс», 2017. 375 с.
2. Ковальова О.М., Сафаргаліна-Корнілова Н.А., Герасимчук Н.М. Деонтологія в медицині: підручник. Харків: Харківський нац. мед. ун-т. 2014. 258 с.
3. Кайдалова Л. Г. Психологія спілкування : навч. посібник / Л. Г. Кайдалова. Л. В. Пляка, Н. В. Альохіна, В. С. Шаповалова.. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : НФаУ, 2018. 140 с.
4. Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та міжособового спілкування: підручник (ВНЗ I-III р. а.) / І.Я. Губенко, О.С. Карнацька, О.Т. Шевченко. 2-е вид., переробл. і допов. Київ: 2018. 392 с.
5. Курило В. О. Загальна та медична психологія : навч. посіб. Запоріжжя : ЗДМУ, 2017. 358 с.
6. Коцан І. Я., Ложкін Г. В., Мушкевич М. І. Психологія здоров'я людини / За ред. І. Я. Коцана. Луцьк: РВВ —Вежа, Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2011. 430 с. [Електронний ресурс] <https://core.ac.uk/download/pdf/153576852.pdf>
7. Никоненко Ю.П. Клінічна психологія: навчальний посібник. Київ : КНТ, 2016. 368 с. [Електронний ресурс] <http://docplayer.net/77011841-Nikonenko-yu-p-nikonenko-yu-p-klinichna-psihologiya-klinichna-psihologiya-navchalniy-posibnik-navchalniy-posibnik-kiyiv-2016.html>

8. Медична психологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за заг. ред. С. Д. Максименка. 2-ге вид. Київ : Слово, 2014. 520 с.
9. Основи медичної психології : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рів. акред. та лік.-інтерн. / Ждан В.М., Скрипніков А.М., Животовська Л.В. та ін. Полтава: ТОВ «АСМІ», 2014. 255 с.
10. Скрипніков А.М., Сонник Г.Т., Животовська Л.В., Фисун Ю.О., Шиндер В.В. Медична психологія. Полтава, 2017. 271с.
11. Філоненко М. М. Психологія спілкування. Підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 240 с.
12. Етика і деонтологія у фармації: Курс лекцій для студентів фармацевтичних спеціальностей /укладач Л.В.Вишневська. Херсон: Айлант. 2020. 160 с.

Допоміжна:

13. Атаманчук Н. М. Психологія: Конспект лекцій. Навчальний посібник для студентів. Полтава: ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2014. 201 с.
14. Бронікова С. Практики комунікативно1 культури в медичному закладі. Пацієнт-центрований підхід, 2020. 72 с.
15. Галіяш Н. Комунікативні навички в медицині : посіб. / Наталія Галіяш, Наталія Петренко, Наталія Бількевич. Тернопіль : ТДМУ, 2019. 132 с.
16. Зливков В.Л., Лукомська С.О. Спес Гіппократа: основи психології спілкування для медичних працівників / В.Л.Зливков, С.О. Лукомська. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М.; Київ, 2017. 208 с.
17. Паліативна медицина: підручник /В. Й. Шатило, П. В. Яворський. Київ: ВСВ «Медицина», 2010. 200 с.

Інформаційні ресурси

1. Психосоматична медицина та загальна практика, <https://uk.e-mediournal.com/index.php/psp/index>
2. The Oxford Handbook of Clinical Psychology. <http://docshare04.docshare.tips/files/28023/280238870.pdf>
3. Clinical Psychology. <https://dl.uswr.ac.ir/bitstream/Hannan/131926/1/Clinical.Psychology.7.edition, pdf>